

การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
THE RAJABHAT UNIVERSITY ADMINISTRATION TOWARDS
AUTONOMOUS UNIVERSITY

วราภรณ์ ศรีอยุธยา¹, สายสุตา เตียเจริญ²
WARAPORN SRIAYUT¹, SAISUDA TIACHAROEN²
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) สภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และ 2) ผลการยืนยันการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐกลุ่มตัวอย่างเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ 36 แห่งผู้ให้ข้อมูลมหาวิทยาลัยราชภัฏละ 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 3 คน บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 3 คน และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 324 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ และด้านกายภาพ ส่วนมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการให้บริการทางวิชาการทางสังคม ด้านการวิจัย และด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

¹ นักศึกษาปริญญาเอก ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ผลการยืนยันการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พบว่า (1)

มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และด้านการบริหารจัดการ และ (2) มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของ สถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการ วิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ : 1. การบริหารจัดการ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏ 3. มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ABSTRACT

The purposes of this research were: (1) to identify the Rajabhat University Administration towards Autonomous University. (2) confirm the Rajabhat University Administration towards Autonomous University. The sample of this study were 36 Rajabhat Universities. The respondent of each University were 9 persons, comprising 3 executive administrators, 3 academic staff and 3 support staff, totaly 324. The research instruments consisted of a semi-structured interview and openionnaire. The statistics used to dnalzye the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, confirmatory factor analysis (CFA) and content analysis.

The research findings were as follow:

1. The Rajabhat University Administration towards Autonomous University in overall was at a high level. When considering each aspects found that the standards of potential and readiness in education in overall and each aspects were at a high level. When arranged by arithmetic mean form the highest to the lowest: as follows; academic area ,financial area, administive area and physical area. Futher more the standards of operation according to the mission of the higher education found that in the overall and each aspects were at a high level .When arranged by arithmetic mean from descending, as follows; producing graduate student, academic services, researches area, and art and culture conservative.

2 . The confirmation of the Rajabhat University Administration towards Autonomous University, and found that (1) the standards of potential and readiness in

education, consisted physical area, academic area, financial area and administrative area and (2) the standards of operation according to the mission of higher education, consisted , producing graduate student, research mission, academic services and art and culture conservative were good fit with the data.

Keywords : 1. Administration 2. Rajabhat University 3. Autonomous University.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาที่มีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ (1) การผลิตและพัฒนาากำลังคนระดับกลางและระดับสูง (2) การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ (3) การบริการวิชาการแก่สังคม (4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นแหล่งรวมของ วิทยาการหลายแขนง เป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมาก บทบาทสำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษาจึงกล่าวได้ว่าเป็น “ตัวนำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)” หรือเป็นองค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่จะต้องดำเนินการตามบทบาท และความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อที่จะนำประเทศไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาในที่สุดตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษามีกิจกรรมที่กว้างขวาง เกี่ยวข้องกับบุคลากรและงบประมาณเป็นจำนวนมาก งานอุดมศึกษามีลักษณะเฉพาะ มีความหลากหลายตามบริบทและประวัติความเป็นมาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง การบริหารสถาบันอุดมศึกษาจึงมีความแตกต่างจากการบริหารองค์กรโดยทั่วไปหรือสถานศึกษาที่จัดการในระดับอื่น แม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาจะมีความหลากหลายตามวัตถุประสงค์ของการก่อตั้ง พัฒนาการหรือบทบาทหน้าที่ในการมุ่งตอบสนองการพัฒนา กำลังคนของประเทศก็ตามแต่การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาจะมีลักษณะเฉพาะที่สำคัญในประการหลัก ๆ ร่วมกันได้แก่การบริหารบุคลากร เป็นคณาจารย์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประการสำคัญรองลงมาคือ การบริหารวิชาการหรือหลักสูตรที่เป็นสิ่งสะท้อนความเชี่ยวชาญหรือเข้มแข็งของสถาบันนั้นๆ การบริหารทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนการสอน การบริหารการเงินทรัพย์สิน บุคลากรสายสนับสนุน การบริหารงานวิจัย การบริหารงานบริการวิชาการแก่ชุมชน รวมทั้งการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการต่างๆ ตามภารกิจหลักของแต่ละสถาบัน ภายใต้หลักการของควมมีอิสระภาพในการดำเนินการ (Autonomy) และควมมีเสรีภาพทางวิชาการ (Academic freedom) ในระยะที่ผ่านมา สถาบันอุดมศึกษาได้ขยายตัวและมีความหลากหลายมากขึ้น ความหลากหลายของรูปแบบสถาบันอุดมศึกษา และแหล่งที่มาของงบประมาณสนับสนุนได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นทั้ง

ระบบอุดมศึกษาและระดับสถาบันในประเทศต่าง ๆ โดยระบบอุดมศึกษามุ่งให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาขึ้นอย่างรวดเร็ว จุดเริ่มต้นสำคัญคือต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการ และการใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุก เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพสนองตอบความต้องการของสังคม สามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมียุทธกิจที่สำคัญ คือ การผลิตบัณฑิต สร้างพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม การให้บริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และการส่งเสริมวิชาชีพครู มีบทบาทสำคัญในการตอบสนอง ชี้นำ แจ้งเตือน แก้ปัญหาให้กับชุมชนและสังคม จึงเป็นเสมือนขุมกำลังสมองทางวิชาการและจิตวิญญาณของสังคม การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ จะสามารถดำเนินการกิจตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าวให้บรรลุผลได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏจำเป็นต้องมีความคล่องตัวและมีความอิสระในการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ และบริหารทรัพยากรต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพทางวิชาการ เพื่อสามารถคิดค้นแสวงหาความรู้ ความจริง เพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม และพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและรับผิดชอบต่อ (Accountability) ให้กับชุมชน และสังคม ตลอดจนประเทศชาติที่สามารถแข่งขันกับนานาชาติ ภายใต้การกำกับและตรวจสอบโดยรัฐและประชาชน มหาวิทยาลัยราชภัฏ ถือเป็นสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องเร่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษา และการเรียนการสอนเพื่อให้ทันต่อการขยายตัว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จุดเริ่มต้นสำคัญคือต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการ และการใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุก เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพสนองตอบความต้องการของสังคม สามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์

การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำเป็นต้องมีเอกภาพเชิงนโยบาย มีระบบการจัดการที่ดี หรือมีธรรมาภิบาล (Good governance) โปร่งใส โดยต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ความร่วมมือ ร่วมใจของทีมงานบริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทุกฝ่าย ทุกระดับของมหาวิทยาลัย มีการกระจายอำนาจ(Empowerment) อย่างเป็นระบบเพื่อที่จะนำพาและขับเคลื่อนองคาพยพของมหาวิทยาลัยให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยเน้นการระดมทรัพยากร การสร้างพันธมิตร (Partnership) เครือข่ายและการมีส่วนร่วมจากทั้งภาครัฐและเอกชน ศิษย์เก่า ตลอดจนองค์กรท้องถิ่น ชุมชนและประชาชน

2. โจทย์วิจัย

2.1 สภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อยู่ในระดับใด

2.2 ผลการยืนยันการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3.2 เพื่อศึกษาผลการยืนยันการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 สภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อยู่ในระดับปานกลาง

4.2 ผลการยืนยันการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1 ทราบสภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

5.2 ทราบผลการยืนยันการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

5.3 ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

6. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) ด้วยการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การเตรียมโครงร่างการวิจัย

1. การศึกษากรอบแนวคิดของการวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการ แนวคิดการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย นโยบายยุทธศาสตร์ แผนสำคัญที่เกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาประเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แนวคิดและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและองค์ประกอบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

2. จัดทำโครงร่างการวิจัย นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และสอบปกป้องโครงร่างการวิจัย โดยครั้งสุดท้ายนี้เป็นการปรับปรุงแก้ไขโครงร่างการวิจัยตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบโครงร่างการวิจัย และขออนุมัติ ต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

ส่วนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 การศึกษาตัวแปรสภาพและองค์ประกอบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการพุทธศักราช 2554 ประกอบด้วย มาตรฐาน 2 ด้าน ดังนี้ (1) มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานย่อยด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และด้านการบริหารจัดการ (2) มาตรฐานด้านดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม ด้านการนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมโดยดำเนินการวิจัยดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1.2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview)

1.3 นำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มาสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

2.1 นำตัวแปรการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มาพัฒนาเพื่อเป็นเครื่องมือวิจัยในลักษณะแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

2.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการนำเครื่องมือการวิจัยที่จัดทำขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับโครงสร้างเนื้อหาที่เรียกว่า IOC (Index of Item - Objective Congruence) จากข้อคำถามจำนวน 140 ข้อ ซึ่งพิจารณาข้อกระทงคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ได้ข้อคำถามหลังการวิเคราะห์จำนวน 130 ข้อ โดยค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.00

2.3 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 2 แห่ง โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลจำนวนแห่งละ 18 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 6 คน บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 6 คน บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน รวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยรวมทั้งฉบับ โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็น ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .992

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 36 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลมหาวิทยาลัยราชภัฏละ 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 3 คน บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 3 คน และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 324 คน

3.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้แก่ ความถี่ (f) ร้อยละ (%) มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3 การวิเคราะห์ผลการยืนยันการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

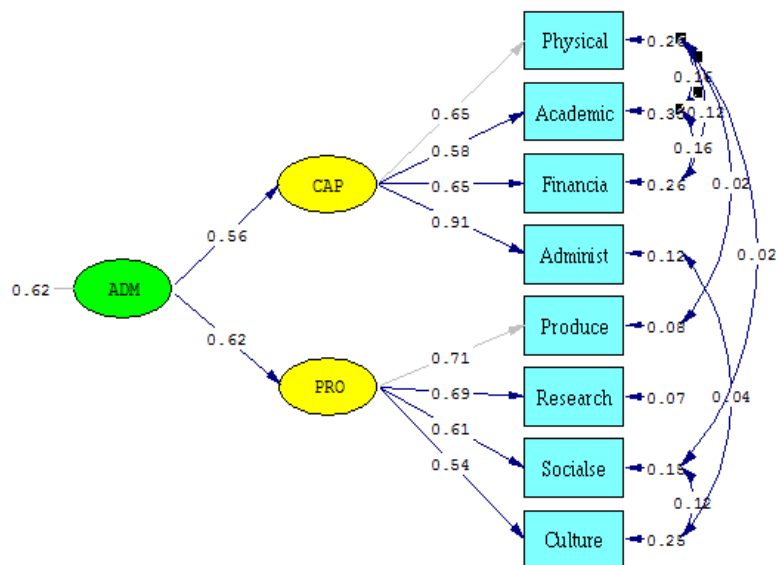
7. ผลการวิจัย

7.1 สภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย
ราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ข้อ	การบริหาร จัดการมหาวิทยาลัย ราชภัฏเมื่อ เป็นมหาวิทยาลัย ใน กำกับของรัฐ	ผู้บริหาร (n=90)			บุคลากรสาย วิชาการ (n=90)			บุคลากรราย สนับสนุน (n=90)			รวม (n=270)		
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1) มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา													
1.1	ด้านกายภาพ	4. 35	0. 47	มาก	4. 35	0. 47	มาก	4. 36	0. 47	มาก	4. 35	0. 47	มาก
1.2	ด้านวิชาการ	4. 49	0. 49	มาก	4. 47	0. 49	มาก	4. 58	0. 49	มากที่สุด	4. 49	0. 48	มาก
1.3	ด้านการเงิน	4. 47	0. 43	มาก	4. 46	0. 49	มาก	4. 91	0. 50	มากที่สุด	4. 46	0. 49	มาก
1.4	ด้านการบริหาร จัดการ	4. 47	0. 55	มาก	4. 46	0. 50	มาก	4. 44	0. 49	มาก	4. 45	0. 48	มาก
รวม		4. 45	0. 46	มาก	4. 43	0. 48	มาก	4. 57	0. 48	มากที่สุด	4. 43	0. 48	มาก
2) มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา													
2.1	ด้านการผลิตบัณฑิต	4. 44	0. 48	มาก	4. 44	0. 47	มาก	4. 44	0. 48	มาก	4. 44	0. 47	มาก
2.2	ด้านวิจัย	4. 41	0. 48	มาก	4. 41	0. 48	มาก	4. 40	0. 48	มาก	4. 40	0. 48	มาก
2.3	ด้านการให้บริการทาง วิชาการทางสังคม	4. 37	0. 46	มาก	4. 38	0. 47	มาก	4. 37	0. 46	มาก	4. 42	0. 48	มาก
2.4	ด้านการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม	4. 35	0. 45	มาก	4. 36	0. 46	มาก	4. 31	0. 45	มาก	4. 35	0. 48	มาก
รวม		4. 40	0. 46	มาก	4. 39	0. 47	มาก	4. 38	0. 46	มาก	4. 40	0. 47	มาก
ผลรวม		4. 42	0. 46	มาก	4. 41	0. 47	มาก	4. 47	0. 47	มาก	4. 43	0. 47	มาก

7.2 ผลการยืนยันการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 18.28; $p = 0.10756$ ที่องศาอิสระเท่ากับ 12 และ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.038 แสดงว่า โมเดล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า ปัจจัยองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้ง 8 องค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.54 ถึง 0.91 ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

Chi-Square=18.28, df=12, P-value=0.10756, RMSEA=0.038

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากค่าโมเดลองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและตัวแปรสังเกตได้

องค์ประกอบ	สัญลักษณ์	สัมประสิทธิ์	SE	t	R ²
1. ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา	Capability	0.56*	0.176	18.49*	0.75
2. การดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา	Procedural	0.62*	0.148	20.63*	0.82
$\chi^2 = 18.28$ df=12 p =0.10756 GFI=1.00 AGFI=1.00 CFI=1.00 RMSEA=0.038					

9. อภิปรายผลการวิจัย

9.1 สภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมีแนวทางในการบริหารจัดการ ตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยมาตรฐาน 2 ด้าน ดังนี้ (1) มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ มีอาคารที่ประกอบด้วยลักษณะสำคัญของอาคารเรียนที่ดีมีห้องครบทุกประเภท พื้นที่ใช้สอยที่ใช้ในการเรียน การสอนและการจัดกิจกรรมทุกประเภทมีจำนวนเพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนนักศึกษาในแต่ละหลักสูตร และจำนวนนักศึกษาตามแผนการรับนักศึกษา ด้านวิชาการให้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถาบันอุดมศึกษาและแผนการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของประเทศและผู้ใช้บัณฑิตโดยรวม ด้านการเงินที่แสดงถึงการได้มาของรายได้รายรับ การ จัดสรร การใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ และทั่วถึงเป็นธรรมอย่างชัดเจน และด้านการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจที่กำหนดไว้ และ (2) มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจ ของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ดำเนินการ รับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับ เป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ ด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และภายใต้ จุดเน้นเฉพาะ โดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผน งบประมาณ มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม อาทิ การให้คำปรึกษา การศึกษาวิจัยการค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับสังคม การ ให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียน และบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและมี สุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

9.2 ผลการยืนยันการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของ รัฐ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ตัวแปรสังเกต ประกอบด้วย ด้าน กายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และด้านการบริหารจัดการ (2) มาตรฐานด้านการดำเนินการตาม ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ตัวแปรสังเกต ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้าน การให้บริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรม ทั้งนี้ เนื่องจากมหาวิทยาลัย ราชภัฏมีการดำเนินพันธกิจในทุกๆด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องรายงานการวิจัยประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับ

ของรัฐ ผลการศึกษา พบว่า สิ่งที่ทำให้การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ช่วยให่มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจะทำให้มีอิสระในการบริหารจัดการองค์กรมากขึ้น

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

10.1.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรกำหนดโครงสร้างได้ด้วยตัวเองโดยพิจารณาจากจุดอ่อนและจุดแข็งของแต่ละมหาวิทยาลัยที่เป็นอยู่

10.1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรมีระบบและกลไกในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ศิลปวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม

10.1.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรมีเครือข่ายฐานข้อมูลในการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากงานวิจัยระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบการวิจัย และสนับสนุนการวิจัยในประเทศ และต่างประเทศให้มากขึ้น

10.1.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรส่งเสริม สนับสนุน และกำหนดนโยบายแนวปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏของแต่ละแห่ง

10.1.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรวางแผนการจัดตั้งคณะกรรมการทำงานโดยใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์การทำงาน อีกทั้งใช้หลักคุณธรรม ในการสรรหา เมื่อมหาวิทยาลัยได้ปรับเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

10.1.6 เนื่องจากผลการศึกษาตามมาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษาสามารถพยากรณ์การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้ถึงร้อยละ 75 และมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาสามารถพยากรณ์การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้ถึงร้อยละ 82 ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการทั้งสองมาตรฐานอย่างชัดเจนทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ

10.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

10.2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ และแนวทางการปฏิบัติการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

10.2.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

11. บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง

- กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2560. “ยุทธศาสตร์ใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามพระบรมราโชบาย ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560
– 2579) ”เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2561, เข้าถึงได้จาก
[http://www.plan.rmu.ac.th/home/ยุทธศาสตร์ใหม่/มหาวิทยาลัย-
กระทรวงศึกษาธิการ](http://www.plan.rmu.ac.th/home/ยุทธศาสตร์ใหม่/มหาวิทยาลัย-กระทรวงศึกษาธิการ). “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา
2554” ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 128 ตอนพิเศษ 47 ง หน้า 44 – 46 วันที่
กุมภาพันธ์ 2554
- ภาวิช ทองโรจน์.“ สถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาระบบการศึกษา” เอกสารทางวิชาการ, เข้าถึงเมื่อ
วันที่ 4 กรกฎาคม 2561, เข้าถึงได้จาก
[http://www.mua.go.th/users/bhes/catalog_h/
StdEdu/FormCurr/PavitSpeak.pdf](http://www.mua.go.th/users/bhes/catalog_h/StdEdu/FormCurr/PavitSpeak.pdf),
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (กรุงเทพฯ:พริก
หวานกราฟฟิค จำกัด, 2560),1._รายงานการวิจัยประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของ
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.(กรุงเทพฯ:พริกหวานกราฟฟิค,2560.)
- Arbuck 2001:555 อ้างใน ธาณินทร์ “การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS และAMOS”
พิมพ์ครั้งที่ 13 (กรุงเทพฯห้างหุ้นส่วนสามัญบิสิเนสอาร์แอนด์ตี,2555)
- Likert Rensis, New Pattern of Management (New York: Mc Graw-Hill Book
Company,1961)

12. คำขอบคุณ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ.ดร.สายสุตา เตียเจริญ ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่เป็นผู้ประสิทธิ์
ประสาทวิชา ให้คำปรึกษา และคำแนะนำ ขอขอบคุณ ผศ.ดร.จิตติวิสูตร วิมุตติปัญญา ตลอดจน
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล ให้สัมภาษณ์ ตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือสำหรับการ
ทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ขึ้น และผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุน
มหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง ที่ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี